

2.500 objecten van 500.000 jaar geleden tot 476 na Christus

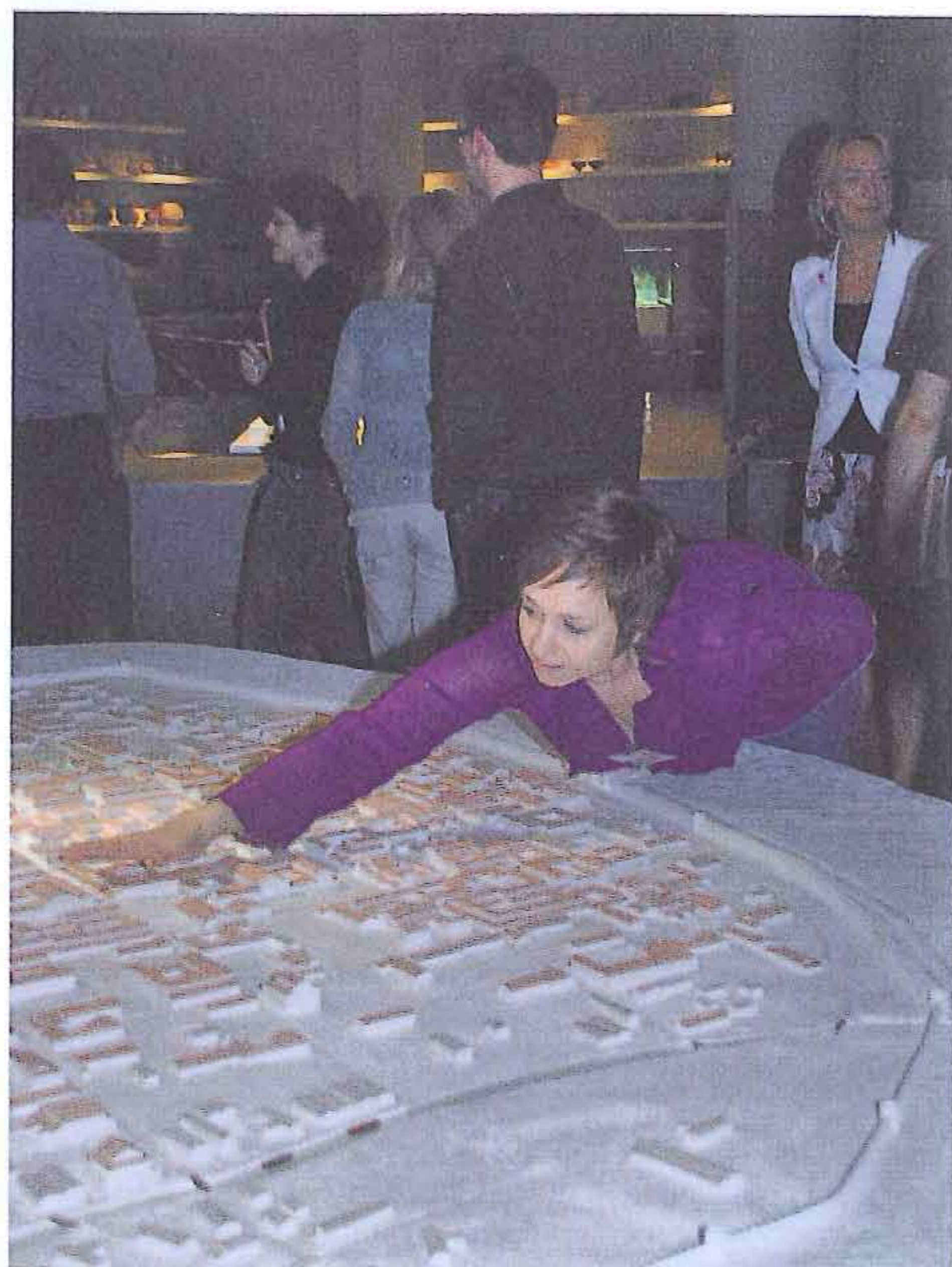
Vernieuwd en uitgebreid Gallo-Romeins museum na 40 maanden heropend

HOEWEL nog meubels moesten geplaatst worden in het museumcafé en een aantal Aanraakschermen nog juist ingesteld moesten worden, opende het nieuwe Gallo-Romeins museum in Tongeren zowat veertig maanden na zijn sluiting op 21 mei alvast opnieuw zijn deuren voor het publiek. De directe aanleiding voor deze uitbreiding was het enorme succes van de jeugd ateliers. De werkzaamheden startten begin 2006, maar liepen vertraging op doordat de opgravingen meer tijd in beslag namen. De restauratie van het oude gedeelte gebeurde tegelijk met het optrekken van de nieuwbouw. Architectenbureau De Gregorio & Partners tekende de plannen van dit sobere maar krachtige gebouw, tv Reynders B&I – Antwerpse Bouwwerken fungeerde als hoofdaannemer en Technum trad op als ingenieur.

Aan de museale inrichting werd meegewerkt door tv Niek Kortekaas – De Gregorio & Partners (ontwerp), Helena (Emanuel Maes; grafisch ontwerp), Ans Hubert i.s.m. de vertaaldienst van de provincie Limburg (eindredactie paneelteksten), Reynders B&I (metaal- en glaswerken, schrijnwerkerij, verlichting en elektriciteit), Maverick ICS (Johan Schelfhout) i.s.m. de Audiovisuele Studio van de provincie Limburg (mediadesign, audiovisuele en interactieve producties), Video-

Het museum, dat uitkijkt op de gotische Onze-Lieve-Vrouwebasiliek van Tongeren, oogt als een grijze monoliet.

Linda Bogaert geeft uitleg bij de grote maquette van Romeins Tongeren anno 150 na Christus.

center/Amptec/Zietdah! (hardware), Benoit Clarys (tekeningen prehistorische afdeling) en Joris Snaet (tekeningen Romeinse afdeling), Zephyr (Dirk Claesen; figuren in kunsthars), Luc De Vos (replica's van de wapens), Piet Goosen en Bart Leenhouders (maquettes) en Mimicry (Luc Cauwenberghs; sculpturen).

Het project kostte in totaal 18.791.288 EUR. De provincie Limburg droeg 6.874.360 EUR bij, terwijl 2.498.464 EUR werd aangebracht door het Europees Fonds voor Regionale Ontwikke-

ling (EFRO). Eveneens 2.498.464 EUR was afkomstig van co-financiering door de provincie Limburg, 6.300.000 EUR van de Limburgse Strategische Ontwikkelingsmaatschappij (LISOM) en 620.000 EUR van het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI).

Het provinciaal Gallo-Romeins museum, dat zich naadloos inpast in het oude stadshart van de oudste stad van België, is heel multimediaal opgevat en biedt een hoge belevingswaarde. "We hadden in 1994 al het vorige museum aangepakt en hebben getracht de nieuwbouw in te passen. Hiertoe hebben we een massieve monolieten blok bijgebouwd en de Allée Verte, een kleine doorgang, geïntegreerd in het nieuwe concept. De technische ruimte en de logistiek zitten beter dan vroeger. Bovendien hebben we het gebouw ingepast in de stedelijke context. De rondgang rond de basiliek is voortaan vrij. We hebben de koterijen afgebroken en hebben een nieuwe voordeur gecreëerd op het museumpleintje tussen de basiliek en de uitbreiding", verklaart Alfredo De Gregorio.

Hij wijst erop dat de eigenlijke werken slechts zowat 9 miljoen EUR kostten. Teakhout, beton en natuursteen aan de buitenzijde vormen de dominante materialen in dit fraaie museum, dat voldoende open ruimte biedt om alle objecten rustig en van op een afstand te bekijken. Bovendien wijst de routing zichzelf uit. Vanuit de grote inkomhal kan je je begeven naar de permanente collectie, de tijdelijke opstelling en het café.

Het museum huldigt keizer-filosoof Marcus Aurelius' motto "Wat volgt, staat altijd in verband met wat eraan voorafging" en volgt door zijn zalen een duidelijk chronologisch pad. Hierbij overspant het de periode van 500.000 vóór Christus, toen de eerste mensen in Limburg werden gesignaleerd, en 476 na Christus met de val van het West-Romeinse rijk. Niek Kortekaas slaagde erin een helder traject uit te stippelen en het museum erg leesbaar te maken. Het concept gaat overigens niet uit van de collectie, maar van het verhaal. Eerst werd het verhaal geschreven van de mens, dat nadien werd gecombineerd met de objecten. Waar de collectie onvoldoende verklaart, worden andere media (films, schaalmodellen, levensechte figuren in kunsthars) ingezet. Opvallend is ook de sterke interactie met kinderen met animaties en interactives en de opstelling van vrijstaande maquettes van bv. een urnenveld, een Romeinse villa en een tempel in de prehistorie. Tot de blikvangers behoren ongetwijfeld het grote schaalmodel van de Romeinse stad Tongeren omstreeks 150 na Christus en een woonstalhuis. Als er geen voorwerpen zijn, wordt het verhaal gebracht.

Het Gallo-Romeins museum bevat 2.500 objecten, het dubbele van wat vroeger in het museum stond opgesteld. Ettelijke nieuwe aanwinsten trekken de aandacht: vondsten uit de Neanderthalerkampen van Veldwezelt en Kesselt, vondsten van Federmesserkampen van 13.000 jaar geleden, in de Romeinse afdeling een opschrift uit de tijd van keizer Tiberius, een grote steen uit Dilsen-Stokkem met de beeltenis van Hercules en Jupiter, Tongers aardewerk en een vroeg-christelijke tombe van Koninksem uit de vierde eeuw die in 1880 werd ontdekt.

Knooppunten

Het museum telt drie verdiepingen, beschikt op niveau -1 over een zaal van 1.000 m² en is opgebouwd rond vier knooppunten of kantelmomenten: de eerste mensen zowat 500.000 jaar geleden, de overgang van een jagers- naar een landbouwersmaatschappij omstreeks 5.300 vóór onze tijdrekening, de sociale differentiatie met een elite boven de landbouwers rond 825 vóór Christus en de romanisering in 10 vóór Christus toen de Romeinen Atuatuca Tungrorum stichtten in de provincie Germania Inferior of Neder-Germanië. Elke omwenteling wordt geïllustreerd met een authentiek object dat iets vertelt over de maatschappelijke verandering. Niek Kortekaas gebruikte deze objecten als model voor een honderden malen uitgegroot mat zilverkleurig exemplaar in kunststof.

Bezoekers die enkel geïnteresseerd zijn in de kernpunten, kunnen in het museum de buitenzijde van de cirkel aanhouden. Wie meer informatie wil of rustig alle objecten wil bekijken, begeeft zich naar het centrum. Paneelteksten bieden tekst en uitleg. Af en toe zijn er vrije opstellingen, zonder glas. Je kan de rondleiding ook volgen met een audiogids.

Carmen Willems, waarnemend burgemeester van Tongeren, fungeert als directeur van dit Gallo-Romeins museum, dat werk biedt aan zowat 35 personeelsleden. Met coördinator Bart Distelmans, stafmedewerkster Nancy Tilkin van de dienst Publiekswerking, pers- en promotieverantwoordelijke Patrick Mathei, provinciaal archeologe Linda Bogaert en Peter Vos, architect van opleiding en verantwoordelijk voor de opvolging van de ruwbouw en de inrichting, is alvast veel kennis in huis. En met de tijdelijke tentoonstellingen 'Ambiorix, koning van de Eburonen' van 5 december tot 13 juni 2010 en 'Sagalassos. Stad in de wolken' van de herfst van 2011 tot de zomer van 2012 pakt het museum weldra uit met twee prestigieuze publiekslokkers. - JL